

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren
20. oktober 2015

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 126 (Alm. del) af 15. september 2015 stillet efter ønske fra Joachim B. Olsen (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for den årlige regulering af kontanthjælp, dagpenge og andre ydelser i Sverige og sammenligne reguleringen med den danske satsregulering?

Svar

I Sverige reguleres sygedagpenge, førtidspension og SU årligt med ændringen i forbrugerprisindekset, *jf. tabel 1*. Dagpenge, kontanthjælp og offentlige pensioner reguleres på andre måder. De tilsvarende overførselsindkomster satsreguleres i Danmark¹.

	Danmark	Sverige
Tabel 1 Regulering af udvalgte overførselsindkomster i Danmark og Sverige		
Overførselsindkomst		
Dagpenge	Satsregulering	Diskretionært
Kontanthjælp/Rignormen	Satsregulering	Leveomkostninger
Folkepension/offentlige pensioner	Satsregulering	Ikke ensartet
Sygedagpenge	Satsregulering	Forbrugerpriser
Førtidspension	Satsregulering	Forbrugerpriser
SU	Satsregulering	Forbrugerpriser

Anm.: I Sverige beregnes rent teknisk et beløb – ”prisbasbelopp” – der for et givent år reguleres med faktiske årsstigningstakt i forbrugerprisindekset i juni året før. Prisbasbeloppet anvendes udmåling af de nævnte overførselsindkomster.

Kilde: Socialstyrelsen (socialstyrelsen.se), Pensionsmyndigheten (pensionsmyndigheten.se), Centrala Studiestödsnämnden (csn.se), Försäkringskassan (forsakringskassan.se), ”Historik över Arbetslöshetsförsäkringen 1885-2015”, Arbetslöshetskasserornas Samorganisation (samorg.org), Statistiska Centralbyrån (scb.se) og Arbejdsrapport 2014:2, DØR.

I Sverige har den højeste dagpengesats ikke været automatisk reguleret siden 1993. I perioden 1990-1993 var den højeste dagpengesats reguleret med lønudviklingen for industriarbejdere. Før da – i perioden 1974-1990 – var der ingen automatisk

¹ I Danmark er der desuden sket en række satsændringer i de seneste år i forbindelse med reformer.

regulering, men den højeste dagpengesats blev hyppigt diskretionært forhøjet (hvert eller hvert andet år).

I september 2015 blev den højeste dagpengesats forhøjet fra 680 SEK pr. dag til 760 SEK pr. dag svarende til 12 pct. Det var den første forhøjelse af den højeste dagpengesats siden 2002. Der blev samtidig genindført én forhøjet dagpengesats på 910 SEK pr. dag i de første 100 ledighedsdage. Den forhøjede dagpengesats var blevet afskaffet i 2007.

I Sverige svarer den forhøjede dagpengesats i de første 100 ledighedsdage til ca. 16.000 DKK pr. måned. Den højeste dagpengesats i den resterende del af ledighedsperioden svarer ca. 13.400 DKK pr. måned. Den højeste dagpengesats i Danmark er til sammenligning 17.900 DKK pr. måned. Endelig skal det bemærkes, at der siden 2000 er sket en meget kraftig stigning i udbredelsen af tillægsforsikringer i Sverige. I 2014 er ca. 57 pct. af alle a-kassemedlemmer omfattet af kollektive tillægsforsikringer i Sverige.

Den svenske kontanthjælp udmåles med udgangspunkt i den såkaldte ”Rignorm”. Rignormen er en national minimumsstandard, der skal dække et mindste levestandardniveau. Det er kommunerne i Sverige, der skønmæssigt og individuelt fastsætter kontanthjælpsydelsen, der godt kan være højere end Rignormen. Kontanthjælpsydelsen er skattefri og består af en personydelse, et husstandstillæg, et forsørgertillæg samt bidrag til en række udgifter. Rignormen reguleres i takt med ændrede leveomkostninger. Reguleringsbehovet vurderes og beslutes årligt. Reguleringen kan derfor afvige lidt fra ændringen i forbrugerpriserne.

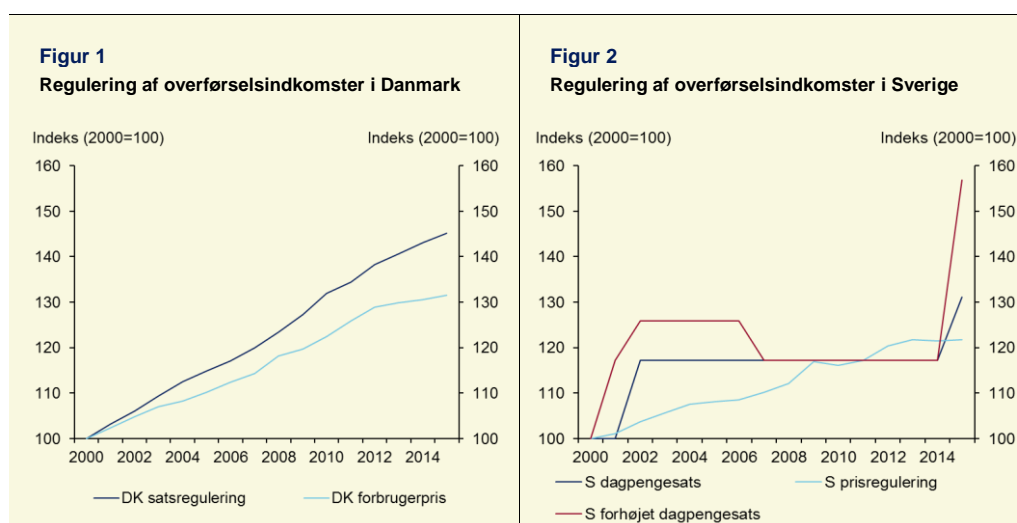
Det svenske pensionssystem er opbygget på en helt anden måde end det danske. Derfor er en direkte sammenligning med reguleringen af den danske folkepension vanskelig. De enkelte elementer i det svenske pensionssystem reguleres forskelligt. For den svenske pensionist vil reguleringen dog typiske være højere end ændringen i forbrugerpriserne, da pensionen høj grad afspejler pensionistens forudgående arbejdsmarkedstilknytning.

Den danske satsregulering fastsættes med udgangspunkt i lønudviklingen 2 år før reguleringsåret og eventuelt med et fradrag på op til 0,3 pct., der overføres til satspuljen². Sigtet med satsreguleringen er, at overførselsindkomsterne (inkl. midler til reserveret til satspuljen) skal følge velstandsudviklingen. Den svenske regulering med forbrugerpriserne – og leveomkostningerne - sigter derimod på, at overførselsindkomsterne skal fastholde deres købekraft. Reguleringen af dagpenge og offentlige pensioner i Sverige er dog væsentlige undtagelser.

² Er de årlige lønstigninger på over 2,0 pct. tilføres satspuljen nye midler. De nye midler (også kaldet puljebeløbet) kan dog maksimalt udgøre 0,3 pct. af de samlede offentlige udgifter til overførselsindkomster, der reguleres med satsreguleringsprocenten. Ved årlige lønstigninger på 2,3 pct. eller derover udgør puljebeløbet 0,3 pct. af de pågældende indkomstoverførsler, mens puljebeløbet udgør hhv. 0,2 og 0,1 pct. af de pågældende indkomstoverførsler, når lønstigningerne er på hhv. 2,2 og 2,1 pct. Ved årlige lønstigninger på 2,0 pct. eller derunder er puljebeløbet nul.

Siden 2000 har velstandsudviklingen betydet, at overførselsindkomsterne i Danmark er steget mere end den almindelige prisudvikling, jf. figur 1. I Danmark er overførselsindkomsterne steget med 45 pct. siden 2000, mens forbrugerpriserne er steget med 32 pct. siden 2000.

I Sverige er den højeste dagpengesats siden 2000 steget mere end de overførselsindkomster, der er reguleret med forbrugerprisindekset. Dagpengesatsen i de første 100 ledighedsdage i Sverige er siden 2000 steget væsentligt mere end den højeste dagpengesats. Det skyldes, at der i 2001 blev indført en forhøjet dagpengesats i de første 100 ledighedsdage. Den forhøjede dagpengesats var afskaffet fra 2007 og frem til genindførelsen i 2015, jf. figur 2.

Anm: Den forhøjede dagpengesats i Sverige viser ændringen i dagpengesatsen i første 100 ledighedsdage siden 2000. Kilde: Som i tabel 1 samt egne beregninger.

Den lavere regulering af de fleste overførselsindkomster i Sverige sammenlignet med Danmark siden 2000 kan også henføres til, at prisstigningstakten har været lavere i Sverige end i Danmark.

Men det overordnet billede er, at den danske regulering er mere favorabel for ydelsesmodtageren end den svenske, ligesom den danske regulering tilsvarende er mere udgiftskrævende end den svenske regulering. Dagpenge og offentlige pensioner er dog væsentlige undtagelser fra det overordnede billede.

Det skal bemærkes, at de danske overførselsindkomster i de kommende år vil være omfattet af en afdæmpet regulering som følge af *Aftale om skattereform, 2012*. Folkepensionister blev med aftalen kompenseret for den afdæmpede regulering. Den afdæmpede regulering foretages ved et fradrag i satsreguleringsprocenten på 0,3 pct. i 2016, 0,4 pct. i 2017, og 0,75 pct. for årene 2018-2023. Den afdæmpede regulering af de danske overførselsindkomster betyder isoleret set, at forskellen mellem den danske og svenske regulering mindskes i perioden 2016-2023.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister